

คำวินิจฉัยของ นายอภัย จันทนจุลกะ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๒/๒๕๔๘

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชนธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง สรุปได้ว่า

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรมเป็นพรรคการเมืองตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และแจ้งให้พรรคประชาชนธรรมทราบถึงการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาชนธรรม เพื่อให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่เมื่อครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘ พรรคประชาชนธรรมมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ แต่อย่างใด

นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งให้พรรคประชาชนธรรมดำเนินการแล้ว เมื่อพรรคประชาชนธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ภายในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๔๘ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

LIART

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้มีการสั่งยุบพรรคประชาชนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ เมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๘ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้แจ้งผู้ร้องทราบและส่งสำเนาให้ผู้ถูกร้องทราบ เพื่อให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญ เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาชน

ไว้ ณ ที่ทำการศาลรัฐธรรมนูญเป็นเวลาสิบห้าวัน นับแต่วันปิดประกาศและส่งสำเนาหนังสือให้ยื่นคำชี้แจง
แก้ข้อกล่าวหาพร้อมสำเนาคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไปยังพรรคประชาชนธรรมอีกครั้งหนึ่ง
ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๕ วรรคสอง

ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ และศาลรัฐธรรมนูญ
ได้รับหนังสือในวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ ซึ่งจากเอกสารปรากฏว่าผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา
ตามคำร้องของผู้ร้องแต่อย่างใด

มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามคำร้องของ
นายทะเบียนพรรคการเมืองหรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่พรรคประชาชนธรรมได้รับจดแจ้งการจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองจากนายทะเบียน
พรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ จึงมีหน้าที่จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕
แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กล่าวคือ ดำเนินการให้มี
สมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และให้มีสาขาพรรคการเมืองครบสี่ภาคภายในกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน
นับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดแจ้งการจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง คือภายในวันที่ ๓ มกราคม ๒๕๕๘
ครั้นเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่กำหนด ปรากฏว่าพรรคประชาชนธรรมมิได้ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕
บัญญัติไว้และคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของพันตรี จิตตพงษ์ พิสิษฐ์บรรณกร หัวหน้าพรรคประชาชน
ที่ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญ ก็มีได้โต้แย้งข้อเท็จจริงตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองแต่อย่างใด
จึงฟังได้ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคประชาชนธรรมได้
ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๑

ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคประชาชนธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT